

**HIGIENOS INSTITUTO
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
„DĖL HIGIENOS INSTITUTO DIREKTORIAUS 2012 M. KOVO 23 D. ĮSAKYMO NR. V-45
„DĖL MIRTIES PRIEŽASČIŲ STATISTINIO TYRIMO METODIKOS PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2021 m. *spalis* d. Nr. *V-36*
Vilnius

Pakeičiu Higienos instituto direktoriaus 2012 m. kovo 23 d. įsakymą Nr. V-45 „Dėl Mirties priežasčių statistinio tyrimo metodikos patvirtinimo“ ir išdėstau jį nauja redakcija:

„HIGIENOS INSTITUTO DIREKTORIUS

**ĮSAKYMAS
DĖL MIRTIES PRIEŽASČIŲ STATISTINIO TYRIMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos statistikos įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punktu, **t v i r t i n u** Mirties priežasčių statistinio tyrimo metodiką (pridedama).“

Direktorius

Remigijus Jankauskas

SUDERINTA

Lietuvos statistikos departamento
2021 m. rugsėjo 30 d. raštu Nr. SD-727

Parengė

Rūta Ustinavičienė
2021-10-15

PATVIRTINTA
Higienos instituto direktoriaus
2012 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-45
(Higienos instituto direktoriaus
2021 m. *spalis* 15 d. įsakymo Nr. V- 36
redakcija)

MIRTIES PRIEŽASČIŲ STATISTINIO TYRIMO METODIKA

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mirties priežasčių statistinio tyrimo metodikoje (toliau – metodika) pateikiama informacija apie užregistruotų Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registre (toliau – Registras) mirties priežasčių statistinio tyrimo (toliau – tyrimas) organizavimą ir atlikimą, pateikiamos pagrindinių vartojamų sąvokų apibrėžtys, tyrimo teisinis pagrindas, naudojami klasifikatoriai, aprašomi taikomi metodai, statistinių duomenų rinkimo bei apdorojimo būdai ir gautų rezultatų teikimas vartotojams.

2. Iki 2010 m. Lietuvos statistikos departamentas mirties priežasčių statistiką rengė šių šaltinių pagrindu:

2.1. 1950–2004 m. laikotarpiu statistika buvo grindžiama mirties įrašų ir medicininių mirties liudijimų duomenimis arba gimimo įrašų ir medicininių perinatalinės mirties liudijimų duomenimis;

2.2. nuo 2005 m. statistika buvo rengiama remiantis Gyventojų registro tarnybos Gyventojų registro duomenų centrinės bazės (toliau – Gyventojų registras) ir medicininių mirties liudijimų bei medicininių perinatalinės mirties liudijimų duomenimis.

3. Nuo 2010 m. mėnesinę ir metinę statistinę informaciją apie mirties priežastis, pagrįstą Registro duomenimis, rengia ir teikia vartotojams Higienos institutas.

4. Statistinė informacija apie mirusių Lietuvos Respublikos nuolatinių gyventojų skaičių pagal lytį, amžių, pilietybę, gimimo valstybę, santuokinę padėtį ir kt., taip pat negyvų gimusių kūdikių skaičių pagal lytį, gimimo eiliškumą, motinos amžių yra rengiama ir skelbiama Lietuvos statistikos departamento. Tai nurodyta Gyventojų mirtingumo statistinio tyrimo metodikoje.

II. SKYRIUS TIKSLAS

5. Tyrimo tikslas – rengti ir skelbti statistinę informaciją apie mirusių Lietuvos Respublikos nuolatinių gyventojų mirties priežastis pagal lytį, amžių, ligų grupes, administracinę teritoriją ir kt.

6. Statistinė informacija reikalinga mirties priežasčių analizei atlikti, savivaldybių visuomenės sveikatos biurams visuomenės sveikatos stebėsenos programoms vykdyti, mokslininkams, studentų tyrimų analizei atlikti, vykdomų profilaktinių programų įvertinimui ir kt.

7. Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai yra valstybės, savivaldybių ir mokslo institucijos, žiniasklaida, Europos Sąjungos statistikos tarnyba (Eurostatas), Pasaulio sveikatos organizacija ir kt.

8. Tiriamasis laikotarpis – mėnuo, metai.

III. SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

9. Pagrindinės tyrime vartojamos sąvokos:

9.1. **Amžius** – sukakusių pilnų metų skaičius.

9.2. **Dauginės mirties priežastys** – visos mirties priežastys įrašytos mediciniame mirties liudijime (pagrindinė mirties priežastis, tiesioginė mirties priežastis, tarpinės mirties priežastys, kitos svarbios patologinės būklės, lėmusios mirtį).

9.3. **Išvengiamas mirtingumas** – prevencinėmis priemonėmis išvengiamas mirtingumas bei mirtingumas nuo pagydomų ligų. Prevencinėmis priemonėmis išvengiamas mirtingumas – mirties priežastys, kurių galima išvengti taikant veiksmingas visuomenės sveikatos ir pirminės prevencijos intervencijas (t.y. prieš prasidedant ligoms, traumoms, siekiant sumažinti jų dažnumą). Mirtingumas nuo pagydomų ligų – mirties priežastys, kurių galima išvengti savalaikėmis ir veiksmingomis sveikatos priežiūros intervencijomis, įskaitant antrinę prevenciją ir gydymą (t.y. prasidėjus ligoms ir siekiant sumažinti mirties atvejus). Ligų sąrašą galima rasti internete adresu <https://www.hi.lt/lt/mirties-priezasciu-statisitikos-rengimas.html>.

9.4. **Kūdikio mirtis** – vaiko iki vienerių metų amžiaus mirtis.

9.5. **Mirtis** – negrįžtama žmogaus organizmo, kaip visumos, žūtis.

9.6. **Naujagimio mirtis** – gyvo gimusio kūdikio mirtis per pirmas visas 28 gyvenimo dienas (0–27 dienos, 23 valandos, 59 minutės).

9.7. **Negyvo kūdikio gimimas (negyvagimis)** – vaisiaus mirtis iki jo visiško išstūmimo ar ištraukimo iš motinos kūno nepriklausomai nuo nėštumo trukmės. Mirtis nustatoma pagal tai, kad atskirtas nuo motinos vaisius nekvėpuoja ir nėra jokių kitų gyvybės požymių, tokių kaip: širdies plakimas, virkštelės pulsavimas ar aiški valinga raumenų veikla.

9.8. **Nuolatinė gyvenamoji vieta** – tai vieta, kurioje asmuo paprastai praleidžia poilsiui skirtą paros dalį, nepaisant laikinųjų nebuvimų išvykstant poilsiuoti, atostogauti, aplankyti draugus ir gimines, verslo reikalais, gydytis arba keliaujant religijos tikslais į šventąsias vietas. Nuolatiniais gyventojais yra laikomi tik asmenys, kurie:

i) iki ataskaitinės datos savo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje nenutrūkstamai gyveno mažiausiai 12 mėnesių, arba

ii) per paskutinius 12 mėnesių iki ataskaitinės datos atvyko į savo nuolatinę gyvenamąją vietą, ketindami joje pasilikti mažiausiai vienerius metus.

9.9. **Nuolatiniai gyventojai** – visi asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta ataskaitiniu laikotarpiu yra Lietuvos Respublikoje.

9.10. **Pagrindinė mirties priežastis** – liga arba sužalojimas, sukėlęs patologinių būklių grandinę, tiesiogiai lėmusią mirtį, arba nelaimingo atsitikimo ar smurto aplinkybės, sukėlusios mirtiną sužalojimą.

9.11. **Perinatalinė mirtis** – negyvo gimusiojo (negyvagimio) ar kūdikio, mirusio pirmą gyvenimo savaitę, mirtis.

9.12. **Vidutinis metinis gyventojų skaičius** – vidutinis metinis gyventojų skaičius atitinkamu laikotarpiu, apskaičiuojamas sudėjus nuolatinių gyventojų skaičių laikotarpio pradžioje ir pabaigoje ir padalijus iš dviejų.

10. Kitos tyrime vartojamos sąvokos atitinka teisės aktuose, nurodytuose metodikos 11.2 ir 12.1 punktuose, vartojamas sąvokas.

IV. SKYRIUS TEISINIS PAGRINDAS

11. Tyrimą reglamentuojantys teisės aktai:

11.1. 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1338/2008 dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe;

11.2. 2011 m. balandžio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 328/2011, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1338/2008 dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe nuostatos dėl mirties priežasčių statistikos;

11.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 709 „Dėl Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“.

12. Teisės aktai, susiję su tyrimu:

12.1. Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymas.

V. SKYRIUS TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

13. Tyrime taikomi klasifikatoriai:

13.1. Tarptautinė statistinė ligų ir sveikatos problemų klasifikacija (TLK-10). Nuo 2011 m. – Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtas pataisytas ir papildytas leidimas „Sisteminis ligų sąrašas“, Australijos modifikacija (TLK-10-AM). Klasifikatorių galima rasti internete adresu <http://ebook.vlk.lt/e.vadovas/index.jsp>.

13.2. Lietuvos Respublikos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių klasifikatorius, LR AVGVK 2018, skelbiamas Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt → Klasifikatoriai.

13.3. Teritorinių statistinių vienetų klasifikatorius (NUTS), skelbiamas Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt → Klasifikatoriai.

VI. SKYRIUS TIRIAMOJI VISUMA (POPULIACIJA), ELEMENTŲ APRĖPTIS, SKAIČIUOJAMI PARAMETRAI

14. Tyrimas apima mirusius Lietuvos Respublikos nuolatinius gyventojus ir Lietuvos Respublikoje negyvus gimusius kūdikius, kurių tėvai (ar bent vienas iš jų) yra Lietuvos Respublikos nuolatiniai gyventojai arba nežinomi.

15. Apskaitomi ataskaitiniais metais ar vieneriais metais anksčiau mirę asmenys, kurių mirtis įregistruota ataskaitiniais metais ir ataskaitiniais metais ar vieneriais metais anksčiau negyvi gimę kūdikių, kurių gimimas įregistruotas ataskaitiniais metais.

16. Žemiausias tyrimo teritorinis lygmuo – gyvenamoji vietovė.

17. Pagrindiniai apskaičiuojami parametrai:

17.1. sumos populiacijoje ir jos srityse:

17.1.1. mirusių asmenų skaičius pagal lytį, amžių, mirties priežastis ir teritorijos administracinius vienetus (apskritis, savivaldybės), gyvenamąsias vietas (miesto ir kaimo gyvenamosios vietovės).

17.1.2. negyvų gimusių kūdikių skaičius pagal lytį, mirties priežastis.

17.2. santykiniai rodikliai (neskaičiuojami, kai tiriamasis periodas – mėnuo):

17.2.1. bendrasis mirtingumo rodiklis;

17.2.2. mirtingumo rodikliai pagal amžiaus grupes;

17.2.3. standartizuotas mirtingumo rodiklis;

- 17.2.4. kūdikių mirtingumo rodiklis;
- 17.2.5. išvengiamo mirtingumo rodiklis.

VII. SKYRIUS TAIKOMI METODAI

- 18. Atliekamas ištinis statistinis tyrimas.
- 19. Rengiant statistinę informaciją taikomi statistinių duomenų grupavimo ir apibendrinimo metodai.

VIII. SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

20. Statistinių duomenų apie mirusiųjų mirties priežastis ir negyvų gimusių kūdikių mirties priežastis šaltinis yra Registro duomenų bazė, kurioje sukaupta Lietuvos Respublikos teritorijoje mirusių asmenų ir užsienyje mirusių Lietuvos Respublikos piliečių mirties atvejai ir jų priežastys.

21. Registro duomenys apie mirties priežastis kaupiami iš Registrui teikiamų dokumentų: medicininio mirties liudijimo, medicininio perinatalinės mirties liudijimo, kitos formos medicininio mirties liudijimo, išduoto užsienio valstybėse, įsiteisėjusio teismo sprendimo paskelbti asmenį mirusiu ir kitų mirties faktą liudijančių dokumentų (toliau – Registro dokumentai).

22. Registro duomenų teikėjai: civilinės metrikacijos įstaigos, ESPBI IS medicininį mirties liudijimą sudariusios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos, Lietuvos statistikos departamentas.

23. Registras susijęs su Elektronine sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacine sistema (toliau – ESPBI IS), integruota statistikos informacine sistema, Lietuvos Respublikos gyventojų registru ir Lietuvos Respublikos adresų registru.

24. Registro duomenys į Registro duomenų bazę įrašomi, joje keičiami remiantis dokumentais, pateiktais Registro objektui (mirties atvejui ir jo priežastims) įregistruoti ar Registro duomenims pakeisti. Mirties atvejis ir jo priežastys laikomas įregistruotu, kai duomenys apie atvejį įrašomi į Registro duomenų bazę ir jam suteikiamas identifikavimo kodas.

25. Registro duomenų teikėjai registro tvarkytojui teikia dokumentus su juose nurodytais atitinkamais duomenimis Registro nuostatuose nurodyta tvarka bei garantuoja teikiamų duomenų teisingumą ir atnaujinimą. Dokumentuose nurodyti klaidingi, neišsamūs duomenys patikslinami ir taisomi Registro nuostatuose nurodyta tvarka.

26. Dauginių mirties priežasčių kodavimui naudojama TLK-10-AM klasifikacija. Pagrindinė mirties priežastis yra išrenkama vadovaujantis Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos problemų klasifikacijos, 10 redakcijos (TLK-10) II dalyje „Metodinės rekomendacijos“ nurodytomis kodavimo taisyklėmis bei automatinio mirties priežasčių kodavimo sprendimų lentelių taisyklėmis.

27. Formuojant statistinius duomenis apie mirusių asmenų amžių ir buvusią nuolatinę gyvenamąją vietą remiamasi šiomis nuostatomis:

27.1. mirusio asmens amžius nustatomas remiantis mirusiojo gimimo ir mirties data;

27.2. mirusio asmens, mirusio kūdikio, negyvo gimusio kūdikio buvusi nuolatinė gyvenamoji vieta nustatoma pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktą nuolatinės gyvenamosios vietos Lietuvoje žymą.

28. Statistiniai duomenys naudojami mėnesinei, metinei ir pagal užklausas vartotojams teikiamai statistinei informacijai rengti.

29. Statistiniai duomenys yra apdorojami pagal mirties datą. Išankstiniai mėnesiniai duomenys skaičiuojami pagal mirties užregistravimo datą.

IX. SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

30. Registro duomenų teikėjai atsakingi už Registrui pateikiamų duomenų teisingumą.
31. Registre atliekama pirminė įvedamų duomenų kontrolė: privalomų duomenų užpildymas, duomenų atitikimas nustatytiems formatams ir apibrėžtomis loginėms taisyklėms.
32. Statistinių duomenų kokybės užtikrinimui atliekama duomenų įrašų patikra su Gyventojų registro ir Lietuvos statistikos departamento teikiama informacija apie mirusius asmenis.
33. Siekiant suderinti Higienos instituto rengiamą išankstinę mėnesinę ir galutinę metinę mirties priežasčių statistiką su Lietuvos statistikos departamento rengiama mirtingumo statistika, vadovaujantis Registro nuostatų 12.1.23 papunkčiu ir 2010 m. vasario 17 d. statistinių duomenų teikimo sutartimi Nr. TP-1 I/STAT-15 (2010), Lietuvos statistikos departamentas teikia Higienos institutui mirusiojo nuolatinės gyvenamosios vietos Lietuvoje žymą (sudėtinį mirusiojo nuolatinio gyventojų identifikatorių). Higienos instituto statistiniai duomenys pagal mirusių asmenų buvusią nuolatinę gyvenamąją vietą lyginami su Lietuvos statistikos departamento duomenimis. Esant neatitikimams ir nustačius neatitikimų priežastis, bendru Lietuvos statistikos departamento ir Higienos instituto sprendimu metiniai duomenys pagal mirusių asmenų buvusią nuolatinę gyvenamąją vietą tikslinami ir koreguojami.
34. Statistinių duomenų kokybė vertinama pagal tarptautinius mirties priežasčių statistikos kokybės rodiklių pokyčius, kurie yra nurodyti Mirties priežasčių statistikos kokybės ataskaitoje.

X. SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS IR ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS STATISTIKOS TIKSLAIS

35. Registre tvarkomi asmens duomenys ir konfidenciali informacija tvarkomi ir naudojami vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo nustatyta tvarka.
36. Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro duomenų saugos nuostatai, patvirtinti LR sveikatos apsaugos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-819.
37. Registro darbuotojai, tvarkantys Registro duomenis, įskaitant Registro asmens duomenis, turi raštu pasižadėti saugoti Registre esančių duomenų paslaptį, nepažeisdami teisės aktų reikalavimų. Ši pareiga galioja jiems nutraukus su Registro duomenų tvarkymu susijusią veiklą, perėjus dirbti į kitas pareigas, pasibaigus jų darbo ar sutartiniams santykiams. Už neteisėtą Registro duomenų tvarkymą šie asmenys atsako įstatymų nustatyta tvarka.
38. Registro duomenys (taip pat ir kita techninė informacija (įrašo sukūrimo datos, įrašo būsenos, vidiniai įrašų identifikatoriai ir kita), išskyrus Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro nuostatų (toliau – Nuostatai) 12.1.33.1–12.1.33.5 ir 12.2.2.17.1–12.2.2.17.3 papunkčiuose nurodytus duomenis,

saugomi Registro duomenų bazėje 75 metus nuo duomenų įrašymo dienos. Praėjus nurodytam terminui jie nuasmeninami ir saugomi Registro duomenų bazės archyve iki Registro likvidavimo.

39. Nuostatų 12.1.33.1–12.1.33.5 ir 12.2.2.17.1–12.2.2.17.3 papunkčiuose nurodyti duomenys sunaikinami praėjus 6 mėnesiams nuo kalendorinių metų, kuriais buvo įregistruotas Registro objektas, pabaigos. Registro popieriniai dokumentai saugomi 75 metus nuo duomenų įrašymo į Registrą dienos Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka. Dokumentai, sudaryti ESPBI IS, saugomi ESPBI IS.

XI. SKYRIUS STATISTINIŲ RODIKLIŲ SKAIČIAVIMO FORMULĖS IR KITI TEORINIAI PAAIŠKINIMAI

40. Agreguoti duomenys pateikiami absoliučiais skaičiais ir skaičiuojami mirtingumo rodikliai. Skaičiuojami šie pagrindiniai tyrimo rodikliai:

40.1. Bendrasis mirtingumo rodiklis $d(t)$, kuriuo nurodomas mirusiųjų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyventojų t metais:

$$d(t) = \frac{D(t)}{\bar{P}(t)} \times 1000,$$

čia:

$D(t)$ – mirusių asmenų skaičius t metais;

$\bar{P}(t)$ – vidutinis metinis gyventojų skaičius t metais.

40.2. Mirtingumo rodiklis ${}_nM_x(t)$ $[x, x + n)$ amžiaus grupėje t metais:

$${}_nM_x(t) = \frac{{}_nD_x(t)}{{}_n\bar{P}_x(t)} \times 100000,$$

čia:

t – metai;

x – mirusių asmenų amžius ($x = 0, 1, 2, \dots$);

n – amžiaus intervalo ilgis ($n = 1, 2, 3, \dots$), kai $n = 1$ – imamas vienu metų amžiaus intervalas, kai $n = 5$ – imamas penkerių;

${}_nD_x(t)$ – mirusių asmenų skaičius $[x, x + n)$ amžiaus grupėje t metais;

${}_n\bar{P}_x(t)$ – vidutinis metinis $[x, x + n)$ metų amžiaus gyventojų skaičius t metais.

40.3. Standartizuotas mirtingumo rodiklis SMR t metais:

$$SMR = \sum_x {}_nM_x(t) \times {}_nES_x$$

čia:

t – metai;

x – gyventojų amžius ($x = 0, 1, 2, \dots$);

n – amžiaus intervalo ilgis ($n = 1, 2, 3, \dots$), kai $n = 1$ – imamas vienu metų amžiaus intervalas, kai $n = 5$ – imamas penkerių;

${}_nES_x$ – Europos gyventojų standartas $[x, x + n)$ amžiaus grupėje, pateiktoje 1 lentelėje;

${}_nM_x(t)$ – mirtingumo rodiklis $[x, x + n)$ amžiaus grupėje t metais iš 40.2.

1 lentelė. Europos Sąjungos standartinė populiacija (remiantis Europos Sąjungos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos 2011–2030 m. populiacijos projekcijomis)

Amžiaus grupė	Standartinė populiacija
0	1000
1–4	4000
5–9	5500
10–14	5500
15–19	5500
20–24	6000
25–29	6000
30–34	6500
35–39	7000
40–44	7000
45–49	7000
50–54	7000
55–59	6500
60–64	6000
65–69	5500
70–74	5000
75–79	4000
80–84	2500
85–89	1500
90–94	800
95 ir daugiau	200
Iš viso	100 000

40.4. Kūdikių mirtingumo rodiklis $IMR(t)$ t metais:

$$IMR(t) = \left(\frac{D(t,t)}{B(t)} + \frac{D(t,t-1)}{B(t-1)} \right) \times 1000,$$

čia:

t – metai;

$D(t, t)$ – gimusių t metais ir mirusių kūdikių t metais skaičius;

$D(t, t-1)$ – gimusių $(t-1)$ metais ir mirusių kūdikių t metais skaičius;

$B(t)$ – gyvų gimusių kūdikių skaičius t metais;

$B(t-1)$ – gyvų gimusių kūdikių skaičius $(t-1)$ metais.

40.5. Išvengiamo mirtingumo rodiklis – tai mirtingumo rodiklis ${}_nM_x(t)$ arba standartizuoto mirtingumo rodiklis SMR, skaičiuojamas pagal 40.2 ir 40.3 papunkčiuose apibrėžtas formules išvengiamo mirtingumo ligų sąrašė nurodytoms ligoms atitinkamoje mirusių asmenų amžiaus grupėje.

40.6. Mirtingumo rodikliai, nurodyti 40.2, 40.3, 40.4 papunkčiuose, skaičiuojami ir pagal mirties priežastis.

XII. SKYRIUS NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

41. Mirties priežasčių statistinė informacija rengiama naudojant duomenų bazių valdymo sistemą *SQL Server 2005*, Registro programinės įrangos dalį ataskaitoms generuoti, *MS Excel* priemonę, statistiniams rodikliams skaičiuoti.

XIII. SKYRIUS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA

42. Statistinė informacija skelbiama pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintą Oficialiosios statistikos portalo kalendorių (osp.stat.gov.lt → Kalendorius) 45 dieną ataskaitiniam mėnesiui pasibaigus. Ataskaitinių metų išankstinė statistinė informacija parengiama kitų metų balandžio mėn. pabaigoje, galutinė statistinė informacija – rugpjūčio pradžioje ir teikiama pagal individualias vartotojų užklausas.

43. Mirties priežasčių statistika skelbiama Higienos instituto interneto svetainėje <https://www.hi.lt/lt/mirties-priezasciu-statistika.html>.

44. Eurostatui pagal 2011 m. balandžio 5 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 328/2011 yra pateikiami mirusių Lietuvos nuolatinių gyventojų ir mirusių nenuolatinių gyventojų mirties atvejų ir jų priežasčių duomenys. Kitoms tarptautinėms organizacijoms Lietuvos nuolatinių gyventojų mirties priežasčių statistinė informacija teikiama pagal nustatytą tvarką ir formą.

XIV. SKYRIUS NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

45. Statistikos darbo (tyrimo) metodikos arba aprašo rengimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. DĮ-124 „Dėl Statistikos darbo (tyrimo) metodikos arba aprašo rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

46. Kalėdienė, Ramunė ir kiti. Sveikatos statistikos vadovas. Mokomoji knyga, Kaunas: LSMU Leidybos namai, 2013.

47. Avoidable mortality: OECD/Eurostat lists of preventable and treatable causes of death (November 2019 version).

48. Eurostat metadata. Specifications of the public health theme tables, treatable and preventable death. Prieiga internete:
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/hlth_cdeath_esms_an3.pdf

XV. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančių šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

Parengė:
Higienos instituto
Sveikatos informacijos centro
Mirties atvejų ir jų priežasčių stebėsenos skyrius